

GroenFront!

25 jaar radicaal eco-protest en de inlichtingendiensten

De afgelopen weken werd duidelijk dat een nieuwe spionnen afdeling van de politie informanten werft onder klimaatactivisten. En daarna dat de Nederlandse terroristen bestrijders ze als een 'bedreiging' zien. Met als verwachte resultaat een serie krantenartikelen over 'extremistische klimaatactivisten'. Eerder dit jaar was er een vreedzame bezetting van een varkensstal in Boxtel. En ook toen was de roep op stevige straffen en de sfeer van terreurdreiging niet van de lucht.

De laatste keer dat wij bakstenen zagen vliegen of molotovcocktails zagen exploderen bij ecologisch protest kunnen we ons niet herinneren. Geheel terecht beten Meat the Truth, Code Rood, Fossilvrij en Extinction Rebellion van zich af. Ze voelen zich ten onrechte in de hoek van de extremisten gezet en zien burgerlijke ongehoorzaamheid als legitiem.

Rechtse paniekzaaiers

Ooit hadden we bij GroenFront! de 'eer' de enige radicale ecologische verzetsgroep te zijn in deze gezapige polder. Gelukkig worden we tegenwoordig links en rechts ingehaald. Vanaf het allereerste begin van GroenFront! hadden politie, inlichtingendiensten en in hun kielzog de rechtse pers ons op de korrel. Dus ter lering en vermaak volgen hier wat verhalen uit de oude doos. Sommigen hebben nog nooit eerder het daglicht gezien. Om de belangen van al die ex-GroenFront! activisten niet te beschadigen hebben we de vrijheid genomen om her en der mist te scheppen over wat er precies gebeurde met wie.

GroenFront! was de afgelopen 25 jaar de drijvende kracht achter talloze bosbezettingen, blokkades, het verstoren van de werkzaamheden en bijeenkomsten van natuurslopers. En heeft er nooit een geheim van gemaakt een fan te zijn van ecotage.

GroenFront! staat ook voor eco-anarchisme en dus het omverwerpen van de staat en het afbreken van de macht van grote bedrijven. Met felle actiecampagnes tegen de aanleg van grote infrastructuurprojecten, de NAVO, jacht en fossiele brandstoffen streeden we ook altijd rechtstreeks tegen staatsbelangen, en de belangen van machtige elites in Nederland. We hebben gewonnen van de NAVO bij Schinveld, hebben de Noord en Zuid tak van de Betuwelijn tegen gehouden en menig rijke stinkerd zijn jacht uitje vergald. De grote ontruimingsoperaties in Schinveld, de Betuwe en bij Ruigoord vergde de inzet van duizenden ME'ers en kosten miljoenen. Wij waren dus niet erg verbaasd dat we vijanden maakten.

Er is in die 25 jaar nooit met bakstenen gegooid, er is nooit een agent geslagen, niets geëxplodeerd of in de fik gestoken, niemand bedreigd of anderszins 'terreur' bedreven door ons. We zijn wel zelf het ziekenhuis in geslagen door de politie, bedreigd door neonazi's, voor van alles en nog wat uitgemaakt door rechtse politici en domme journalisten.

De beginjaren

Maar laten we met het begin beginnen. Bij de 5 vrienden die GroenFront! oprichten. Wat hen verbaasde was de snelheid waarmee de inlichtingendiensten achter hen aan zaten. Achteraf bleek het hoofd inlichtingen van de politie in Nijmegen, Herman Oolbekkink al in 1995 naar Engeland afgereisd te zijn om – in zijn vakantie- te spioneren bij onze Britse vrienden van EarthFirst. Hij was bang dat die beweging over zou waaien naar Nederland. In Nederland waren we op dat moment nog maar amper begonnen met nadenken over acties.

We wilden 'rustig' beginnen met een serie bezettingen van bouwputten. Na de eerste actie waarbij een bouwput van een snelweg in aanbouw werd stil gelegd was er al top overleg tussen de minister van Verkeer en toen nog de BVD. Wij kregen een kopie van de notulen in handen. We lachten ons rot.

In die beginjaren ging de BVD ook een stap verder als het werven van informanten. Het plante in 1996 een undercover agent bij Milieudefensie. Die organisatie was betrokken bij burgerlijk ongehoorzaam verzet tegen de aanleg van een 5startbaan bij Schiphol, maar was voor de agent in kwestie ook een mooie springplank om contact te zoeken met GroenFront! Onder andere door in krakersblad Ravage verslag te doen van zijn bijeenkomst aan een zomerkamp van EarthFirst! En daar een voorliefde voor hardere acties te etaleren. In 1997 is hij plotseling van de radar verdwenen. Opvallend detail, in deze jaren voerde de Telegraaf een smeercampagne tegen de Schiphol campagne van Milieudefensie. Het beschuldigde de vereniging van terrorisme.

De fixatie van politie en inlichtingendiensten op GroenFront! bleef. Menigmaal werd GroenFront! genoemd in de jaarverslagen van de BVD en haar opvolger de AIVD. Soms onder het hoofdstuk politiek gewelddadig extremisme. Overigens ook altijd met de vermelding dat we geweldloos zijn. Klachten daar over hebben nooit iets geholpen. Dat ene jaar waarin we niet genoemd werden hebben we overigens ook geklaagd. Het was toch eervol om als staatsgevaarlijk te worden gezien.

Die aandacht veroorzaakte wel eens absurde taferelen. We waren we in 1997 een van de eerste actiegroepen met een mobiele telefoon. Een echte Pocketline Swing. We moesten wel want we hadden een natuurgebied bezet vlak buiten kunstenaarsdorp Ruigoord. Dat moerasgebied moest wijken voor de uitbreiding van de Amsterdamse haven. We bivakkeerden in boomhutten in de middle of nowhere. De politie was duidelijk ook nog niet gewend aan mobiele telefoons. Dus toen een studente journalistiek ons nummer belde, kreeg ze de tapkamer van de politie aan de telefoon. Oeps. Foutje.

We hebben in die tijd zelf ook veel fouten gemaakt. Onder andere door iedereen die er te burgerlijk uit zag te wantrouwen en uit te horen. Iets waar we waarschijnlijk heel veel goed bedoelende sympathisanten hebben weggejaagd.

Spionnen in de Betuwe

In 1999 doken we op in de achtertuin van een oude bekende, Herman Oolbekkink. We kraakten een serie boerderijen in de Betuwe die moesten wijken voor een goederenspoor tussen de haven van Rotterdam en Duitsland. Een omstreden prestigieuze project, waar veel verzet uit de buurt tegen bestond. Vanuit die panden organiseerden we bezettingen van bouwterreinen en kantoren van de bouwers en ProRail, de opdrachtgever van het project.

Oolbekkink kreeg van zijn bazen de vrije hand om een eigen inlichtingendienst op te zetten, het CICI. Bedoeld om ons in de gaten te houden en de bouwers te waarschuwen tegen op handen zijnde acties. Het deed echter veel meer. Het bespioneerde ook de buurtgroepen die met rechtszaken en lobby tegen het project verzette. En het probeerde een wig te drijven tussen lokale sympathisanten en GroenFront!.

Oolbekkink deed samen met de bouwers van de Betuwelijn deed een ronde om Burgemeesters in de Betuwe te waarschuwen tegen wat hij omschreef als stenen gooiende krakers «zeer bedreigend» en «gevaarlijke typen» waarmee «korte metten» moet worden gemaakt. En CICI starten met het systematisch in kaart brengen van iedereen die iets met GroenFront! te maken had. Er werd een uitgebreid smoelenboek gemaakt waar iedereen in stond, met naam en adres, maar ook met omschrijvingen over je karakter en andere wetenswaardigheden.

Ook in de Betuwe leverde dat weer potsierlijke situaties op. Bijvoorbeeld rond twee jongens met een videocamera die opdoken met een vaag verhaal over een documentaire die ze wilde maken over ons en de politie. We voerden – met opzet – een uitgebreid

telefoongesprek over deze figuren. In dat telefoongesprek spraken we elkaar af ze op onze volgende afspraak aan de tand te willen voelen. Zoals we verwachten hebben we nooit meer iets van ze gehoord. Ze kwamen niet opdagen op de betreffende afspraak.

Of de tip van sympathieke burens over de overbuurman. De beste man was agent in Nijmegen, en overdag altijd aan het werk. Maar de laatste tijd stond er overdag altijd een vreemde auto op de oprit, en de gordijnen van een van de slaapkamers waren altijd dicht. Toen we nog eens beter keken bleek daar inderdaad iemand te zitten met een verrekijker die ons nauwlettend in de gaten hield.

En er was natuurlijk die ene keer dat wij onaangekondigd ergens op het 180 kilometer lange bouwtraject een bezetting wilden uitvoeren. En we precies op de bouwlocatie die ons target was 40 politieagenten zagen staan aan de andere kant van het hek. De actie was duidelijk uitgelekt.

Of het verhaal van de moeder van twee van onze activisten, actief in de lokale politiek elders in het land, die het verzoek kregen informatie te geven over haar eigen kinderen.

Geen van al die zaken heeft ons ooit gestopt om acties te organiseren overigens. We werden wel voorzichtiger met het gebruik van telefoon en email. En we zorgden er voor dat bepaalde informatie alleen terecht kwam bij de mensen die het echt moesten weten.

De inlichtingendiensten in Schinveld

Vele jaren later, in 2005 doken we op in een bos naast een belangrijke NAVO basis op de Nederlands-Duitse grens. De NAVO wilde dat bos kappen. Wij waren te hulp gevraagd door het Limburgse dorpje Schinveld dat gek werd van de met extreem veel kabaal en roet overscherende AWACS radar toestellen vanaf die NAVO basis. In de winter van 2005 bezetten wij het bos om die kap tegen te houden. En dat deed natuurlijk alle alarm bellen rinkelen bij tal van inlichtingendiensten. Die van de politie, de AIVD en de MIVD.

Het CICI was na de onthulling van haar bestaan opgeheven. Het smoelenboek dat deze club van ons had aangelegd was nu super handig geweest. Helaas voor onze tegenstanders bleek het zoek te zijn. Het kon nergens in het archief gevonden worden.

Ook nu werd weer iedereen systematisch in kaart gebracht. Werden een familielid van een activist die bij de politie werkte gevraagd om te spioneren als hij het actiekamp bezocht (wat hij weigerde). En werden verschillende sympathisanten uit het dorp door de politie op nonchalante wijze uitgehoord. Politie in burger bezochten ook verkiezingsbijeenkomsten over de kwestie in het dorp om op te schrijven wie daar waren en wie daar iets te zeggen had.

Alleen ditmaal speelden we het spel even hard terug. De AWACS basis lag zo slecht in Limburg dat we een aantal mensen binnen het ambtenarenapparaat en de politie aan onze kant wisten te krijgen. En zo werden we op tijd gewaarschuwd voor een ophanden zijnde politie operatie waarbij vele honderden ME'ers en Marechaussee ons kamp zouden bestormen om ons uit het bos te sleuren. Later leerden we uit stukken die we via een WOB procedure hadden opgevraagd dat er zelfs even overwogen werd om een peloton van de ME met een transporthelikopter naast het bos te droppen. Een dag voor de geplande bestorming werd daar toch maar vanaf gezien omdat het wel eens 'ophef onder het publiek' kon veroorzaken. De bestorming kwam dus niet als een verrassing. Die nacht stonden er zeker 1000 dorpsbewoners en de landelijke media in het bos de ME op te wachten. Het kostte drie dagen om alle boomklimmers uit de bomen te halen. Toen na afloop van die ontruiming een groep afgematte bosbezitters en enkele dorpsbewoners bij elkaar kwamen in de schuur van de aanvoerder van de buurtgroep, werden even alle telefoons uit gezet om in alle vertrouwelijkheid te bespreken wat onze volgende stappen zouden worden. Terug het bos in? Daar waren we te moe voor. En we zagen wel opeens heel veel politieauto's rond het erf van deze bewoner van Schinveld. Achteraf bleek dat die in de afluisterpost alle telefoons uit zagen gaan en er bij de politie paniek was. Zouden die GroenFronters een nieuwe actie beramen?

Op zich is het niet vreemd dat de politie GroenFront! in de gaten hield rondom acties. Als we de retoriek rond democratie, demonstratierecht en vrijheid nemen voor wat het is – retoriek-. Burgerlijke ongehoorzaamheid kan een stevige pain in the ass vormen voor de belangen van de autoriteiten. We gooiden nooit met stenen, maar we waren radicaal, vasthoudend en erg goed in het ontregelen van de plannen van machtige elites. En dus gingen de inlichtingendiensten ook door met hun werk als we niet bezig waren met acties.

Zo kreeg iemand die een inbraak in haar huis melde opeens een politieagent over de vloer die precies wist wie zij was en dat ze actief was bij GroenFont! En daar allerlei vragen over had. Of werd een jongen die opgepakt werd bij een kraakactie in zijn eigen stad opeens geconfronteerd met een oude politieagent die allerlei details wist over zijn slechte relatie met zijn ouders en hem probeerde te chanteren om informant te worden. En werd verschillende keren geprobeerd een activist die als hulpverlener het werken onmogelijk te maken. Met schorsingen, gedoe op functioneringsgesprekken en andere pesterijen.

We weten dat er een stevig dossier over ons ligt op het AIVD hoofdkantoor in Zoetermeer. Dat we geschaduwd en getapt zijn. Dat onze vrienden werden geronseld als informant. Hoe dat voelt? Raar. Je weet dat paranoia zijn niet helpt, maar doen alsof het allemaal wel mee valt is ook weer naïef. En niet iedereen kan die spanning aan. We zijn veel goeie mensen kwijt geraakt aan paranoia.

In het kielzog van politie en inlichtingendiensten zitten altijd de rechtse pers. We kunnen het niet hard maken, maar onze indruk is dat de Telegraaf en Elsevier laten zich gebruiken als verlengstuk van deze diensten. De journalisten die bizarre stukken over ons schreven werken mee aan een campagne om imago schade toe te brengen. Een campagne om ons verdacht te maken, te isoleren en verdeel en heers te spelen binnen linkse beweging. Door een beeld van 'brave' activisten versus 'agressieve' activisten te scheppen en groepen te verleiden afstand van elkaar te nemen. Door nieuwe mensen af te schrikken met krantenkoppen als " Milieuextremisten op trainingskamp" (27 augustus 2010). Inclusief de half door de struiken

genomen foto van iemand die net wakker is en uit zijn tent kruipt op ons zomerkamp. Of wat te denken van de kop 'Milieumafia krijgt schietles', waarin geprobeerd wordt GroenFront! en dierenrechtenactivisten te linken aan de moordenaar van Alt Right politicus Pim Fortuin. Of een stuk in de Elsevier waarin wordt gewaarschuwd voor 'links extremisten' die geweld gaan gebruiken tegen schaliegas boringen. Of een zure Volkskrant journalist die Groningers waarschuwt tegen de inmenging van GroenFront! in de Groningse strijd tegen gaswinning. En de 'verharding' van de acties die dat zou veroorzaken. Nadat we daar samen met Groningers enkele acties organiseerden tegen de gaswinning waarbij we een heel erg 'hard' spandoek van 30 meter uitrolden. Een waarschuwing die overigens even later herhaald werd door... De NCTV.

Er waren trouwens ook journalisten met een veel genuanceerdere blik. Zie bijvoorbeeld deze VPRO documentaire. De Snuffelstaat, hoe radicaal mogen wij denken?

Wat was het effect van al die valse aantijgingen?

Deels die van een 'waar rook is, is vuur'. We merkten heel vaak dat potentiële bondgenoten zoals mainstream milieuorganisaties kopschuw waren, mensen ons eng vonden en niet met ons wilden samen werken. We merkten in Limburg, de Betuwe en Groningen dat veel mensen afgingen op dat beeld dat er in de media geschetst wordt van activisten als onvoorspelbaar, eng en misschien wel agressief. En dus raakte we er aan gewend dat we ons eerst moesten bewijzen als een redelijke wel doordachte mensen met een duidelijk plan en niet uit op vandalisme en een rel. Iets wat overigens altijd wel lukte. We hadden er ook voordeel van overigens. Ons imago als de meest radicale en extreme ecologische verzetsgroep in de gezapige polder deed onze tegenstanders sidderen. En het trok de avontuurlijke types aan die rest van de gezapige milieubeweging zat was en bereid waren lijf en leden op het spel te zetten voor gewaagde acties.

Niettemin, het joeg ook de paranoia aan en zorgde dat sommige mensen af moesten haken door problemen in hun kop, op hun werk of thuis.

Repressie komt in vele verschijningsvormen. De spionage en verstoringsactiviteiten van de AIVD, de lange lat van de ME, de straffen die de rechters uitdelen, en de karaktermoord in de rechtse pers. Onze beste wapen tegen repressie was altijd de enorme publieke steun die we hadden (en waar we erg zuinig op waren). De ME commandant die ons uit onze gebarricadeerde boerderijen in de Betuwe wilde slaan zei letterlijk dat hij dat niet kon doen omdat de autoriteiten vreesden dat de Betuwanen dan in opstand zouden komen.

Maar naast publieke steun ook een slimme manier van organiseren en security culture, gecombineerd met een doldwaze manier van lak hebben aan de risico's die onze acties voor ons zelf opleverde. Als je bereid bent om in actietunnels en boomhutten je lijf en leden in de waagschaal te stellen, dan maal je ook niet over arrestaties, boetes en een vuistdik AIVD dossier. We hadden niets te verliezen behalve onze idealen en de toekomst van deze planeet. Dus zetten we alles op de waagschaal om onze campagnes te winnen. Elke keer weer.

Wat het ons ook geleerd heeft is die wie zich verzet tegen het systeem zal merken dat de mensen aan de macht niets uit de weg gaan om aan de macht te blijven. Geweld, verraad, chantage, niets is ze te dol. Alle mooie woorden in de wet zijn dan flinterdun. Reken nergens op, wees op alles voorbereid, laat je niet gek maken en vooral: vecht door!

Wil je meer weten over hoe om te gaan met de repressie vanuit de overheid? Lees [Tips tegen Tralies](#) en de nieuwe [arrestantenhandleiding](#).

En wij hadden de afgelopen 25 jaar ontzettend veel aan de hulp en adviezen van Buro Jansen. Steun ze!